

Column

Belastingen en uitgeven

Door **Ruud Koole**

Redacteur S&D

In de politieke en economische wetenschappen gaat het al zo'n veertig jaar over het al dan niet bestaan van een 'political business cycle'. De tamelijk cynische veronderstelling hierbij is dat regeringen 'opportunistisch' beleidsvoorstellen doen met als doel bij de volgende verkiezingen een zo goed mogelijk resultaat te behalen. Dit proberen ze door vlak voor de stembusgang zo gunstig mogelijke economische omstandigheden te creëren. Het geld dat voor zo'n 'verkiezingsstunt' nodig is, wordt verkregen door vlak na de totstandkoming van het kabinet juist bezuinigingen door te voeren.

Ik moest daaraan denken toen de plannen van de coalitie voor een herziening van het belastingstelsel publiek werden. Ze bestonden uit drie delen, waarvan zeker het eerste geen stelselherziening is, maar vooral bestaat uit geld uitgeven.

De gedachte aan een politieke conjunctuurcyclus kwam vooral op uit verbazing. Jarenlang heeft het kabinet erop gehamerd dat bezuinigingsmaatregelen nodig waren om de economie gezond te maken en de overheidsfinanciën op orde te brengen. En dan nu, zonder dat het gebruikt wordt als smeermiddel voor een ingrijpende herziening van het belastingstelsel, besteedt het kabinet € 5 mrd aan lastenverlichting. Per huishouden levert die maatregel zo'n € 800 op. Een bedrag dat wonderbaarlijk genoeg vlak voor de verkiezingen op de bankrekening van de burger zal staan.

Natuurlijk gun je iedereen een extraatje. Maar de vraag is waarom die harde bezuinigingen van de afgelopen jaren nodig waren als de geldkraan in het zicht van de komende

verkiezingen weer opengaat. Hadden we dan niet veel beter wat minder hard kunnen bezuinigen? De huren minder verhogen of minder ontslagen in de zorg, bijvoorbeeld.

Veel economen stellen dat Europa en dus ook Nederland de crisis met strenge bezuinigingsdoelstellingen eerder verlengd heeft dan bestreden. Zelfs werkgeversvoorzitter Hans 'Labbekak' de Boer zei in zijn gewraakte gesprek met *de Volkskrant*: 'Die bezuinigingen hadden voor mij niet zo zwaar hoeven, meer investeren hier en daar zou verstandig zijn geweest'. Nu wil men investeren, juist op het moment dat de economie groeit en het dus het minst nodig is. Van de wijsheid van het gevoerde beleid ben ik daarom allerminst overtuigd.

Moeten we bovendien echt zo tevreden zijn met het pakket dat de regering op tafel heeft gelegd? Is 40.000 extra banen niet wat weinig? Voor een huurder die voor het zoveelste jaar op rij de huur met de maximale 5% ziet stijgen, is nu een beetje extra een schrale troost. En hoe had die – inmiddels afgeschoten – btw-verhoging uitgewerkt voor middengroepen, lagere inkomensgroepen en de werkgelegenheid?

Veel mensen hebben de laatste jaren behoorlijk ingeleverd. Hun tegemoetkomen is een loffelijk streven. Maar de manier waarop wekt bevreemding op. Is het kwistig strooien met geld nu niet het bewijs van onverstandig beleid toen? Tenzij we genoeg nemen met het cynisme van de political business cycle, zullen we de volgende keer anders moeten handelen.